

УКРАЇНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ХАРЧОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ

На правах рукопису

БЕРЕНДА НАДІЯ ІВАНІВНА

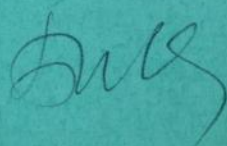
ПРОБЛЕМИ УТВОРЕННЯ І ФУНКЦІОНУВАННЯ
МАЛИХ ПІДПРИЄМСТВ В ХАРЧОВІЙ ПРОМИСЛОВОСТІ
УКРАЇНИ

Спеціальність 08.07.01 – Економіка промисловості
(харчова промисловість)

АВТОРЕФЕРАТ

дисертації на здобуття наукового ступеня кандидата економічних наук

КИЇВ
1996

Робота виконана на кафедрі обліку і аудиту Українського державного університету харчових технологій

Дисертаційна робота є рукописом

Науковий керівник - кандидат економічних наук, доцент
Чернелевський Леонід Миколайович

Офіційні опоненти:

доктор економічних наук, професор А. О. Заінчковський
кандидат економічних наук Л. М. Руденко

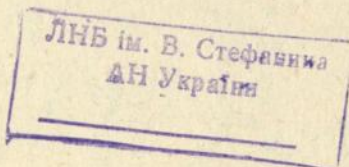
Провідна організація - Міністерство сільського господарства і продовольства України

Захист дисертації відбудеться " *23* " *травня*
199*6* р. о *14* годині на засіданні спеціалізованої вченої ради К 01.15.06. по присудженню наукового ступеня кандидата економічних наук в Українському державному університеті харчових технологій (252033, м. Київ-33, вул. Володимирська, 60).

З дисертаційною роботою можна ознайомитися в бібліотеці Українського державного університету харчових технологій.

Автореферат розісланий " *19* " *квітня* 199*6* р.

Вчений секретар
спеціалізованої ради,
кандидат економічних наук,
доцент

П. А. Волохова

1. ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ДИСЕРТАЦІЙНОЇ РОБОТИ

1.1. Актуальність досліджень

Аналіз стану економіки України в контексті економічного становища, що склалося на територіальному просторі майже всіх держав, які вийшли з колишнього Радянського Союзу, свідчить про перевагу в них негативних тенденцій, пов'язаних із загостренням валютно-фінансової та загальноекономічної кризи. Вони мають під собою не тільки глибоке історичне коріння, але й грубі прорахунки, допущені в ході ринкових реформ.

Поглиблення кризового стану економіки України змушує замислитися багатьох спеціалістів, науковців, практиків з метою не тільки критичної оцінки ситуації, в якій опинилася країна на етапі формування власної державності, трансформування адміністративно-командної в ринкову систему господарювання, а й пошуку шляхів виходу з неї.

Оцінюючи ситуацію в Україні з позицій розробки заходів запобігання загостренню кризових явищ на етапі переходу до ринкової економіки, треба відзначити відсутність науково обгрунтованої програми переходу від однієї до іншої системи господарювання. Саме внаслідок відсутності комплексної програми ринкових реформ і механізму їх послідовної

практичної реалізації Україна потрапила в дуже скрутне економічне становище.

В Україні відбувається різкий спад виробництва споживчих товарів, що значно загострив дефіцитність споживчого ринку, створює сприятливі передумови для заповнення його більш дорогими товарами іноземного виробництва. Це збільшує критичний імпорт та одночасно звужує експортні можливості країни.

Ці небезпечні тенденції супроводжуються посиленням структурного деформування економіки, випередженням темпів товарного спаду безпосередньо в галузях виробництва, що забезпечують соціально життєві потреби людини і суспільства та ринковий попит. Гіперінфляційні процеси глибоко деформували структуру витрат і цін, грошового та фінансово-кредитного обігу.

Виходячи з сучасної економічної ситуації, необхідно досягти того, щоб глобальна мета держави відповідала інтересам більшої частини працездатного населення, сподіванням як молоді, так і людей похилого віку, об'єднувала зусилля, інтегрувала енергію всього народу на досягнення поставлених завдань і була дохідлива і просто зформована для кожного громадянина.

Для цього необхідно: активізувати інвестиційну діяльність з масовим використанням найновіших науково-технічних досягнень, ресурсозберігаючих технологій, чітких керуючих і регулюючих механізмів, організаційно-економічних заходів і ринкових каталізаторів в конкретному середовищі; ввести широку гаму стимулів, спрямованих на

підвищення ефективності виробництва; використати в основі побудови системи оплати і стимулювання праці сучасні теорії мотивації праці в ринковій економіці; підвищити дисципліну праці, виробництва; встановити адресність контролю за підвищенням ефективності функціонування державного сектора; забезпечити соціальний захист населення; ввести більш лібералізовану систему оподаткування прибутків підприємств різних форм власності й підвищити економічну відповідальність за своєчасність сплати податків; сприяти розвитку малого й середнього бізнесу на основі недержавних форм власності.

Результатом такої економічної політики повинне стати забезпечення стабільності економічної ситуації в Україні.

Створення якісно нових підприємницьких і ринкових структур, які б функціонували високоефективно і соціально спрямовано, - це не одноразовий правовий акт і тим більше не одночасна акція руйнування діючого виробничого і ринкового потенціалу. Це тривалий еволюційний процес глибоких господарських і економічних перетворень, технологічного оновлення, конверсії та диверсифікації капіталу, формування пріоритетів у системі міжнародного поділу праці та розвитку макрогосподарських зв'язків.

Корінна перебудова, що проходить в Україні в усіх галузях матеріального виробництва в зв'язку з переходом до ринкових відносин, створює необхідність дати обґрунтовану оцінку явищам повсякденного життя та результатам практичної діяльності в широкому теоретичному плані та відпрацювати шляхи переходу до ринкової економіки на науковій основі.

Одним із важливих явищ, що відбуваються в житті суспільства є розвиток підприємництва в формі утворення малих підприємств, що виступають соціальною основою ринкових відносин та важливим фактором економічного розвитку.

Як показує світовий досвід, значний вклад у розвиток і процвітання економіки країн з розвинутими ринковими відносинами вносять малі підприємства (МП).

Оцінка можливостей більш ефективного використання малого бізнесу в економіці України і, зокрема, - в харчовій промисловості, може розглядатися як один із реальних напрямків виходу країни з кризи.

На багатьох вітчизняних та зарубіжних конференціях, симпозиумах проводилися та проводяться дискусії з питань розвитку підприємницької діяльності, її змісту, ролі великих, середніх і малих підприємств в розвитку економіки країни. Але до останнього часу не повністю відпрацьовані методичні основи організації, вибору типу і характеру діяльності малих підприємств. Так, теорія економічного зростання в працях вітчизняних вчених не пов'язана з діяльністю малих підприємств.

Все це, і, головним чином, недостатня теоретична розробка вищевказаної проблеми визначили основний зміст даної дисертації.

На прикладах харчової промисловості зроблено спробу розглянути теоретичні аспекти функціонування малих підприємств стосовно до української сучасності, особли-

востей економічного стану; розроблено методикку техніко-економічного обґрунтування вибору типу та характеру діяльності малих підприємств.

1.2. Мета і завдання досліджень

Вирішення методологічних проблем утворення та ефективного функціонування малих підприємств у харчовій промисловості є метою даної дисертації.

Для досягнення цієї мети вирішенні слідуючі завдання теоретичного та практичного характеру як:

- уточнення теоретичних та практичних аспектів економічного зростання підприємства в ринкових умовах;
- визначення ролі та місця малих підприємств в забезпеченні населення продуктами харчування;
- визначення впливу специфічних особливостей функціонування харчової промисловості на характер формування малих підприємств;
- формування показників оцінки виробничо-господарської діяльності малих підприємств в харчовій промисловості;
- розробка стратегії стійкого економічного розвитку малих підприємств в харчовій промисловості.

1.3. Предмет і об'єкти дослідження

Предметом дослідження є визначення напрямків у пошуках шляхів, форм і методів ефективності господарювання в харчовій промисловості через створення малих структур.

Об'єкт дослідження - шляхи утворення таких підприємств в різних підгалузях харчової промисловості.

Підсумовуючи розглянуту проблему переходу України до ринкових відносин на прикладі утворення і ефективного функціонування малих підприємств, проведено аналіз господарсько-фінансової діяльності малого підприємства закритого акціонерного товариства - Херсонської кондитерської фабрики.

1.4. Методологія і методика дослідження

Теоретичною основою дисертації стала економічна теорія розвитку ринкових відносин, теорія економічного зростання та прийняття рішень, теорія динамічної нерівноваги, праці відомих вчених з питань ефективного функціонування малих підприємств, формування ринку, законодавчі акти та постанови Уряду і Верховної Ради України.

В роботі використані загальнонаукові і спеціальні методи дослідження: системного підходу до вивчення економічних явищ, узагальнень, статистичних групувань, порівнянь.

1.5. Матеріали, використані в дослідженнях

В роботі використані законодавчі акти Уряду і Верховної Ради України, галузеві інструкції харчової промисловості, праці вітчизняних та зарубіжних вчених, статистична та бухгалтерська звітності Держкомхарчопрому за 1993, 1994 роки та I півріччя 1995 року, первинні матеріали закритого акціонерного товариства - Херсонської кондитерської фабрики.

1.6. Наукова новизна і практична цінність

досліджень

Наукова новизна досліджень полягає в постановці та вирішенні питання розвитку малих форм господарювання в харчовій промисловості України, а саме:

- доведена необхідність створення малих підприємств в харчовій промисловості як таких, що найбільш гнучко реагують на зміни в структурі галузі, пристосовуючись до вимог ринку;

- розроблено методологічні і методичні принципи вибору варіантів при утворенні малих підприємств в харчовій промисловості;

- наведена логічна схема проведення аналізу і прийняття рішення з використанням " дерева рішення ", що дозволяє зробити вибір переважного варіанту джерела фінансування;

- запропонована класифікація вибору типу, характеру діяльності і способів утворення малих підприємств в харчовій промисловості;

- визначено вплив специфічних особливостей функціонування харчової промисловості на характер формування малих підприємств;

- розроблено алгоритм дій по створенню малого підприємства в харчовій промисловості.

Розроблені в дисертації основні теоретичні і методологічні принципи утворення і ефективного функціонування малих підприємств можуть бути використані на підприємствах харчової промисловості України.

1.7. Апробація роботи

Апробація роботи. По запропонованій методиці було проведено аналіз ряду діючих малих підприємств харчової промисловості.

Основні положення дисертації і практичні результати дослідження повідомлені і обговорені на наукових та науково-практичних конференціях Українського державного університету харчових технологій, на семінарах кафедри бухгалтерського обліку і аудиту, на спільному українсько-американському семінарі "Ділова жінка. Фінанси та бухгалтерський облік в малому бізнесі"; методичні рекомендації направлені до Державного комітету по харчовій промисловості та Міністерства сільського господарства і продовольства України з метом їх використання.

Окремі результати досліджень використовуються в навчальному процесі на факультеті економіки і менеджменту Українського державного університету харчових технологій.

1.8. Наукові публікації

По темі дисертації опубліковано 5 робіт.

1.9. Структура і обсяг дисертації

Дисертація складається із вступу, трьох розділів, висновків і пропозицій, переліку літератури, додатків. Обсяг текстової частини складає ¹⁵⁵ сторінок машинописного тексту.

В відповідності до мети роботи і логічної схеми досліджень структура дисертації наступна:

Вступ

Розділ I. Роль і місце малих форм господарювання а позицій теорії розвитку ринкових відносин

I.1. Основні закономірності становлення ринкової економіки

I.2. Особливості функціонування підприємств в умовах ринку

I.3. Перспективи розвитку малих форм господарювання як суб'єктів підприємницької діяльності

Розділ II. Розвиток малих форм господарювання в харчовій промисловості України як один із шляхів подолання кризового стану в умовах ринкових відносин

II.1. Огляд стану виробництва продуктів харчування в період переходу економіки України до ринку

II.2. Вплив специфічних особливостей харчової промисловості на утворення і функціонування малих підприємств

II.3. Основні критерії оцінки виробничо-господарської діяльності малого підприємства

II.4. Місце і роль малого бізнесу в Україні на сучасному етапі

II.5. Визначення основних показників фінансової стійкості малого підприємства

Розділ III. Методологія і техніка утворення і забезпечення ефективного функціонування малих підприємств в харчовій промисловості України

III.1. Системний підхід до оцінки діяльності малого підприємства

III.2. Методика і техніка прийняття рішення про створення малого підприємства

III.3. Рекомендації по техніко-економічному обґрунтуванню створення і функціонування малих підприємств в харчовій промисловості

III.4. Методика аналізу фінансово-господарської діяльності малого підприємства

Висновки і пропозиції

Список літератури

I.10. Короткий зміст дисертаційної роботи

У вступі обґрунтована актуальність досліджуваної теми, визначені мета і завдання, предмет і об'єкт досліджень, сформульовані теоретичні основи і методи його проведення, вказані джерела інформації, розкриті наукова новизна і практична цінність роботи, наведені дані про апробацію результатів досліджень.

В першому розділі розглянуті основні закономірності становлення ринкової економіки; сформульовані поняття, умови та принципи, особливості функціонування різних форм

господарвання; визначені місце і роль малого підприємства наведена класифікація факторів економічного зростання підприємства, основних моделей ринкової економіки.

В другому розділі розглянуто розвиток малих підприємств в харчовій промисловості України як один із шляхів подолання кризового стану в умовах ринкових відносин; подано огляд стану виробництва продуктів харчування в період переходу економіки України до ринку; досліджені основні критерії оцінки виробничо-господарської діяльності та основні показники фінансової стійкості малого підприємства; висвітлені місце і роль малого бізнесу в Україні в даний час.

Третій розділ дисертації присвячено розробці методологічних основ утворення і забезпечення ефективного функціонування малих підприємств в харчовій промисловості, а саме:

- наведено блок-схеми: а) прийняття рішення при створенні малого підприємства, б) проведення аналізу варіантів з декількох альтернатив на основі " дерева рішень ";

- розглянуто джерела фінансування утворення та функціонування малого підприємства;

- проведено аналіз фінансово-господарської діяльності функціонуючого малого підприємства ЗАТ Херсонської кондитерської фабрики.

II. ОСНОВНІ ПОЛОЖЕННЯ І ВИСНОВКИ ДИСЕРТАЦІЙНОЇ РОБОТИ

Результати досліджень дозволили зробити ряд теоретичних і практичних висновків.

1. Дослідження проблеми економічного зростання повинно здійснюватися за схемою: "підприємство - галузь - національна економіка", а не навпаки.

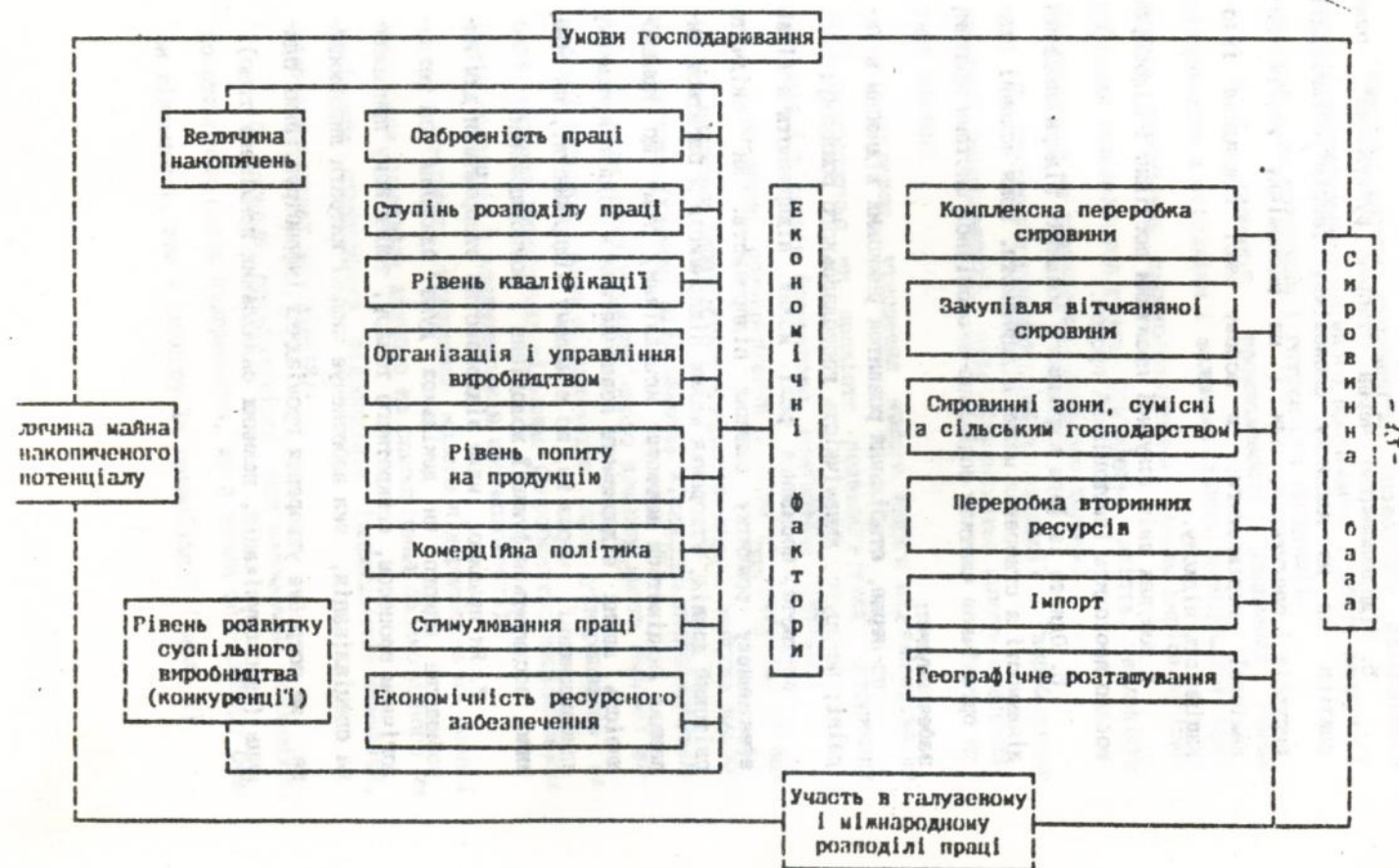
Підприємство, як економічна система, є основною ланкою, де відбувається безпосереднє вирішення головної економічної проблеми суспільства: "задоволення постійно зростаючих потреб при дефіциті ресурсів".

2. На рівні "національна економіка" вирішення цієї проблеми проглядається в проведенні структурних змін в виробництві (шляхом надання пільгових позик, пільгового оподаткування тощо), утворенні сприятливих загальногосподарських умов для динамічного розвитку економіки держави.

3. Необхідність визначення змісту і характеру економічного зростання обумовило розробку системи факторів, що впливають на стан об'єкту дослідження.

Наведена система факторів (табл.1) може бути рекомендована для оцінки стану економіки підприємства і розробки перспектив його розвитку.

4. Одним з головних умов економічного зростання підприємства є розвиток підприємництва. Це обумовлюється тим, що підприємництво передбачає покращання стану економіки підприємства. Зробити це справжній підприємець може за допомогою якогось ресурсу, в який він зможе "вдихнути" нове життя, або знайти новий ресурс, який створить нові споживчі вартості.

5. Підприємництво через "творче руйнування" опирається як на класичну економічну теорію /оптимізації ресурсів і споживання, так і на економічну теорію динамічної нерівноваги, в основу якої покладена інноваційність підходу.

В пошуках змін існуючої практики постійно і цілеспрямовано проходить інноваційний процес.

6. Однією із форм подальшого розвитку підприємницької діяльності є створення малих підприємств. Вони повинні стати органічною часткою соціально-економічної системи країни, забезпечуючи:

по-перше, стабільний розвиток ринкових відносин в Україні; по-друге, динамічність господарського розвитку;

по-третє, посилення ролі малих підприємств в більш ефективному розвитку великих підприємств. Як свідчить світовий досвід, утворення малих підприємств в багатьох випадках ініціюється великими компаніями, тому що привабливість малих підприємств позначається в підприємницькому самовираженні, через те, що в малому підприємстві, як правило, поєднуються функції володіння і розпорядження.

7. Як правило, мале підприємство створюється для виробництва одного чи декількох дуже близьких за технологічним процесом, конкретного товару, тобто йому притаманна спеціалізація, яка забезпечує низькі витрати виробництва, не потребує утворення громіздких інфраструктурних одиниць (спецкомунікацій, великих складських приміщень тощо).

Невеликі обсяги виробництва дозволяють здійснювати процеси матеріально-технічного постачання і збуту продукції мобільно - за потребами і готовністю продукції.

8. В харчовій промисловості поєднання малих підприємств з середніми і великими робить виробництво продуктів харчування високоефективним шляхом вирішення специфічних особливостей галузі (свіжість, якість, можливість виготовлення на замовлення, доставка додому).

9. Виходячи з особливостей організації і виробництва харчової промисловості, малі підприємства можуть створюватися шляхом:

- по-перше, утворення нового малого підприємства на базі недостатньо чи повністю невикористаних вторинних ресурсів і відходів (консервна, виноробна, цукрова);

- по-друге, розукрупнення великих підприємств: а) коли між окремими виробничими ланками відсутні жорсткі виробничі зв'язки (харчові підприємства місцевого підпорядкування); б) коли ланки технологічного процесу мають жорсткі виробничі зв'язки, мале підприємство може утворюватися на базі окремих виробничих дільниць (виробництво національних видів солодощів в кондитерській промисловості);

- по-третє, утворення малого підприємства на основі виділення із складу діючого на самостійний баланс одного чи декількох структурних підрозділів (виробництво етикеток, таро-пакувальних матеріалів).

10. Харчова промисловість має необмежені можливості по створенню малих підприємств, як з точки зору вибору сфери діяльності, так і способу їх організації (табл. 2).

II. Кондитерська промисловість

Виробництво етикеток	Етикетки, упаковка, тара	Забезпечення ряду підприємств, використання художніх здібностей	Утворення МП на базі виділення виробничих потужностей із великих підприємств
----------------------	--------------------------	---	--

Виробництво національних видів солодоців	Солодоці, рахат-лукум, пахлава	Особливі смакові якості. Робота на замовлення	Приватна форма власності, сімейна, виділення із великого підприємства
--	--------------------------------	---	---

Виробництво солодоців для дітей	Солодоці	Особливий вид солодоців (в формі звірів, іграшок тощо). В сполученні з чайними	- " -
---------------------------------	----------	--	-------

III. Цукрова промисловість

Виробництво цукру	Цукор-сирець	Кооперація з великими підприємствами (виробництво цукру-піску)	Товариства, АТ
-------------------	--------------	--	----------------

ЛНБ ім. В. Стефаники
АН України

Виробництво продуктів із м'яси	Етиловий спирт, хлібопекарські дріжджі, харчові кислоти, вітамін В12 тощо	Кооперація з великими підприємствами. Робота для різних галузей харчової промисловості, сільськогосподарства	Розукрупнення великих підприємств
--------------------------------	---	--	-----------------------------------

IV. Консервна промисловість

Виробництво із відходів і побічних продуктів	Мигдалева паста, фурфурол, крихти для шліфувальних робіт, рослинна олія, пектин, барвники тощо	Кооперація з переробними підприємствами	Товариство, АТ, асоціації МП
--	--	---	------------------------------

V. Виноробна промисловість

Первинне виробництво	Виноматеріали	Кооперація з сільськогосподарськими і великими підприємствами	- " -
----------------------	---------------	---	-------

VI. Спиртова промисловість

Виробництво спирту	Спирт етиловий	Спеціалізація в залежності від сировини, що переробляється (меласа, зернові продукти)	Товариства, АТ
--------------------	----------------	---	----------------

VII. Лікєро-горілочна промисловість

Виробництво лікєро-горілочаних виробів	Лікєро-горілочні виоби	Особливі смакові якості лікєрів, алкогольних коктейлів, використувачи як ароматизатори місцеву сировину (мед, трави, ягоди тощо)	Розукрупнення великих підприємств, утворення МП на базі виділення виробничих потужностей із великих підприємств
--	------------------------	--	---

VIII. Крохмале-патокова промисловість

Виробництво крохмалю сушого, глюкози	Крохмаль сухий, глюкоза	Кооперація з великими підприємствами	Товариства, виділені із великих підприємств
--------------------------------------	-------------------------	--------------------------------------	---

IX. Пиво-безалкогольна промисловість

Виробництво пива, безалкогольних напоїв	Пиво, безалкогольні напої	Особливі смакові якості	Товариства, АТ, асоціації МП
---	---------------------------	-------------------------	------------------------------

X. Місцева промисловість

Виробництво харчової продукції	Харчова продукція	Забезпечення особливих смакових якостей (кондитерські вироби, харчові концентрати), робота на замовлення	Товариства, утворення МП на базі виділення виробничих потужностей із великих підприємств
--------------------------------	-------------------	--	--

XI. Різні галузі харчової промисловості

Виробництво, засноване на використанні побічних продуктів і відходів	Спирт, танин, винна кислота, рослинна олія тощо	Кооперація з сільськогосподарськими, великими підприємствами	Товариства, АТ, асоціації МП
--	---	--	------------------------------

Але утворення малих підприємств ще не вирішує проблему економічного зростання. Необхідно, щоб створене мале підприємство ефективно функціонувало. Це залежить від багатьох обставин, які треба виіло враховувати. Щоб цього досягти, необхідно мати систему показників, що відображають стан економіки малого підприємства, її динаміку, господарські і фінансові можливості; знати, як реагує підприємство на ті чи інші дії навколишнього середовища. В цьому зв'язку в дисертації досліджується певний ряд показників: обсяг продажу, величина прибутку, результативність роботи, витрати на матеріали до обсягу продажу, вартість робочої сили до обсягу продажу та інші. З метою визначення фінансового стану малого підприємства подається система коефіцієнтів (маржа прибутку, коефіцієнти ліквідності тощо).

11. Вирішення проблеми стійкості функціонування малого підприємства забезпечить розробка методології формування стратегії розвитку підприємства.

В роботі розглядається структура побудови цієї стратегії, в умовах ринкової системи господарювання її основою повинен стати ситуаційний підхід з розробкою відповідних сценаріїв різних варіантів можливих змін ходу подій.

12. Для забезпечення стійкого функціонування малого підприємства дуже важливе значення має ресурсне забезпечення: а) матеріально-технічне і б) фінансове.

В першій частині необхідно, щоб основні фонди були високопродуктивними, економічними в використанні, надійними

в роботі, універсальними (тобто мали можливість швидкої переналадки обладнання з випуску однієї продукції на іншу).

В частині оборотних фондів необхідно, щоб їх обсяг був достатнім для виробничого процесу і в той же час мінімальним, не призводив до понаднормативних запасів.

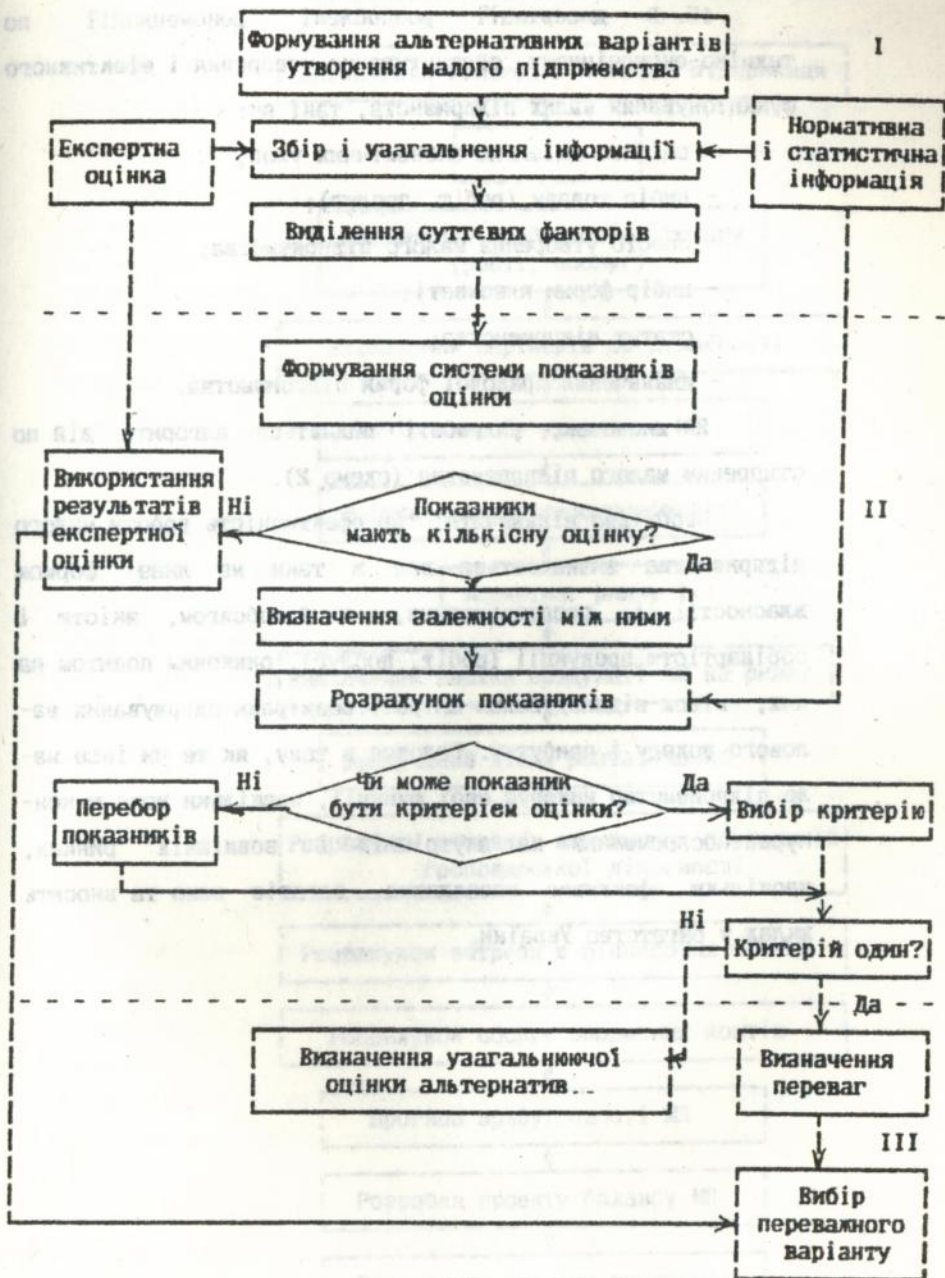
В ринкових умовах джерела фінансування підприємства відрізняються від традиційних для планової економіки. Власних коштів не вистачає для ефективного функціонування малого підприємства, зростає різноманітність залучених джерел фінансування (комерційний, банківський кредит, лізінг, факторинг). І підприємство, в залежності від обраної мети і свого стану, може обрати варіант, що його найбільш задовольняє.

13. Світовий досвід свідчить, що більше половини створених підприємств щорічно банкрутують. З метою упорядкування підходів до вибору можливостей по утворенню малого підприємства в дисертації розглянуто ряд принципів по прийняттю рішення:

- відповідність особистих якостей підприємця певним вимогам; - доходи повинні перевищувати витрати в декілька разів (з практики США в 3 рази);
- обов'язковість проведення маркетингу товару (робіт, послуг); - спроможність малого підприємства своєчасно сплачувати свої фінансові обов'язки.

14. Утворення малого підприємства викликає цілу систему ризиків. З метою їх послаблення в роботі розроблені методичні і практичні аспекти по прийняттю рішення про

Блок-схема
проведення аналізу і прийняття рішення

створення малого підприємства, надається логічна схема проведення аналізу і прийняття рішення (схема 1).

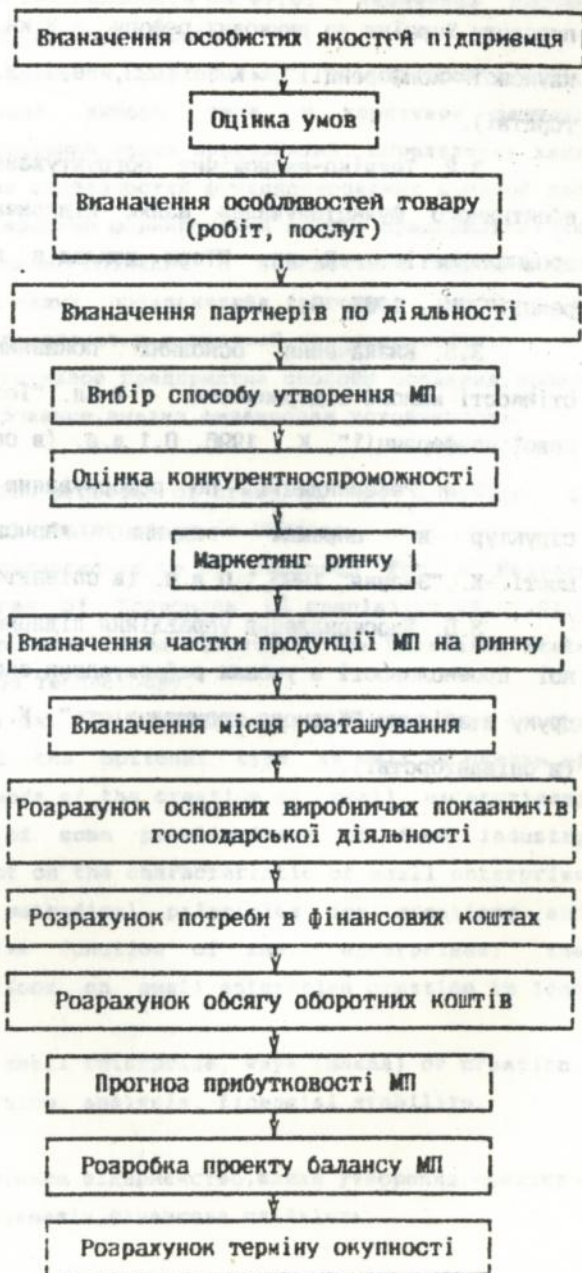
15. В дисертації розроблені рекомендації по техніко-економічному обґрунтуванню утворення і ефективного функціонування малих підприємств, такі як:

- оцінка соціально-економічних умов;
- вибір товару (робіт, послуг);
- спосіб утворення малого підприємства;
- вибір форми власності;
- статут підприємства;
- визначення правової форми підприємства.

Як висновок, в роботі подається алгоритм дій по створенню малого підприємства (схема 2).

Необхідно відзначити, що ефективність роботи малого підприємства визначається все ж таки не лише формою власності і господарювання, а й обсягом, якістю і собівартістю продукції (робіт, послуг), ринковим попитом на них, мірою відшкодування витрат, розмірами одержуваних валового доходу і прибутку. Головне в тому, як те чи інше мале підприємство виконує свої функції, наскільки воно є конкурентноспроможним на внутрішніх і зовнішніх ринках, наскільки ефективно господарює, багатіє само та вносить вклад у багатство України.

Алгоритм
по утворенню малого підприємства

III. ОСНОВНІ РОБОТИ, ОПУБЛІКОВАНІ ЗА РЕЗУЛЬТАТАМИ ДОСЛІДЖЕНЬ

3.1. Реформування бухгалтерського обліку в умовах переходу України до ринкових реформ. - В кн. "Теми докладів наукової конференції", К., 1995, 0,1 д.а. (в співавторстві).

3.2. Техніко-економічне обґрунтування створення і ефективного функціонування малих підприємств в харчовій промисловості. - В кн. "Теми докладів наукової конференції", К., 1996, 0,1 д.а.

3.3. Визначення основних показників фінансової стійкості малого підприємства. - В кн. "Теми докладів наукової конференції", К., 1996, 0,1 д.а. (в співавторстві).

3.4. Рекомендації по реформуванню організаційних структур в окремих галузях харчової промисловості. - К., "Знання" 1996, 1,0 д.а. (в співавторстві).

3.5. Вдосконалення управління підприємствами харчової промисловості в умовах реформування економіки, адано до друку в збірник "Харчова промисловість", К., 1997, 0,2 д.а. (в співавторстві).

Беренда Н.И. Проблемы создания и функционирования малых предприятий в пищевой промышленности Украины.

Диссертация на соискание ученой степени кандидата экономических наук по специальности 08.07.01 - экономика промышленности (пищевая промышленность).

Диссертация является рукописью, в которой содержатся: классификация выбора типа и характера деятельности, способов создания малых предприятий; определение влияния специфических особенностей функционирования пищевой промышленности на характер формирования малого предприятия; методические принципы создания и обеспечения эффективного функционирования малых предприятий; алгоритм действия по созданию малого предприятия в пищевой промышленности.

Ключевые слова: малое предприятие, способы создания, эффективное функционирование, анализ, финансовая устойчивость.

Berenda N.I. The problems of creation and function of Food Industry Small Enterprises in Ukraine.

The thesis presented is to be defended for a Masters (candidates) degree of Economics on speciality 08.07.01 - the economy of industry (food industry), the Ukrainian State University of Food Technology.

This paper is a manuscript containing: the classification of the optional type as well as nature of activity and methods of the creation of small enterprises; the definition of some peculiarities of food industry functioning impact on the characteristic of small enterprise formation; the methodical principles for creation and providing effective function of small enterprises; the algorithm of actions on small enterprise creation in food industry.

Key words: a small enterprise, ways (means) of creation, effective functioning, analysis, financial stability.

Ключові слова: мале підприємство, шляхи утворення, ефективне функціонування, аналіз, фінансова стійкість.

445898

AB 34.518